

דו"ח על ישיבת מליאת מועדון ה-200

(מוקדשת לבעיות הטיפול ביונקים בעדר הגדול)

הסכנה לכלובים

הכלוב מיועד לשיכון הוולד ב-10⁷ הימים הראשונים. רצפת הרשת גורמת לפגיעת הפרקים; ריצפת העץ קשה יותר לניקוי, אולם באמצעות בריכת טבילה עם חומר חיטוי אפשר להתגבר על כך. כלובים מרופדים בקש אינם רצויים מחמת תקלות תברואתיות. דרוש סידור בכלוב להגשת מזון מרוכז ומים.

הסכנה שתהיה פתוחה לאויר ולרוח בקיץ וסגורה ומוגנת בחורף, וזאת — בעזרת תריסים, אבוזין (ברזנט), חלונות וכדומה. שיימצאו סידורים לחיטוי הרצפות, הכלובים והסכנה.

בדיון נמסר על שיטות שונות לסגירת סככות, על חימום מעל הכלובים במנורות הימיום אינפרה-אדומות, על רצפת פסי ברזל לכלובים ועל מסגרות למניעת החלקת העגלה.

בארצות אחרות מחזקות העגלות בשיכון אינדיבידואלי עד 4-3 חודשים.

התאים המשותפים

אחרי 10⁷ ימים, הוולד מצורף לקבוצה שגודלה מותנה באחידות גיל בעיקר. בסככה זו לא מומלצת רצפת חריצים, אלא רפד עמוק. שיותקן סוגר כדי לאפשר קשירת העגלה אחרי ההגמאה. יש סוגרים המפחיתים את היתקלות ראש העגלה בסוגר ודבר זה חשוב לאחר הסרת הקרניים (ורצוי למנוע גדילת הקרניים רק עם סוף תקופת ההגמעה בחלב, כלומר בגיל 7-8 שבועות). מים יימצאו בשוקת פתוחה בעלת מצוף, ורצויה שיטת הכלים השלובים, ובשום אופן לא בשיטת יניקה המוצעת עתה למשקים ע"י אחד הסוכנים.

מזון מרוכז. המיתקנים השונים להאבסה עצמית של מ"מ הוכיחו את עצמם. רצויה שיטת העמדת המיתקנים שיאפשרו מילויים מתוך עגלה ללא שקים, פחים או דליים.

הישיבה התקיימה ביום ב', 12 דצמבר 1966, בלשכת הדרכה בית-שאן, בהשתתפות באי-כוח 24 משקים, התאחדות מגדלי בקר, מדריכי שה"מ ועוד. אחרי כיבוד זכרו של הח' בבלי ז"ל והקדמה קצרה של אלי סמסון, הביא שלמה דורי את סיכומי הצוות שהכין את החומר במספר סיורים במשקים ובדיון קודם. כמו-כן הוא הראה מספר שיקופיות להמחשת החומר המוסבר. בדיון שהתקיים השתתפו חברים רבים אשר הוסיפו או חלקו על דברי הפתיחה. להלן הנקודות העיקריות של הפתיחה והדיון בנושאים השונים.

תברואה

המטרה היא להבטיח גם בעדר הגדול, בו מצטבר בחדשי השיא עדר של 120 יונקים, את מלוא תשומת הלב ואת מלוא הפיקוח על כל פרט, כפי שזה ניתן בעדר הקטן. הבעיה היסודית היא תברואתית. מחלות היינקות מחמירות והולכות ממחזור אחד של יונקים למישור נהו. הופיעה כעין "עייפות" של המבנים וחוסר כל אפשרות לחיטויים בדרכים המקובלות. כשם שמעוררי המחלות השונות מתחסנים לתרופות השונות, כן מתחסנים הם גם לחומרי החיטוי המקובלים. חיטוי מלא יושג רק ע"י מתן "מנוחה" של 4-3 שבועות לכל אחד מהמבנים בהם משוכנים יונקים. וזה מחייב לבנות בשליש יותר מקומות ממספר היונקים הצפוי.

ההמלטה ותקופת הקולוסטרום

התחלואה מתחילה עם ההמלטה. יש הכרח במקום מיוחד (רפת המלטות) בו יתאפשרו — עזרה מתאימה, פיקוח יעיל והשהיית הוולד עם האם ל-24-48 שעות לשם יניקת הקולוסטרום. בדיון, חלקו אחדים על ההכרח ברפת המלטות והציעו להסתפק בתאים נקיים ומסודרים בסככות הרגילות. נמסר על מכשירים לעזרה להמלטה.

תוצאות טובות. סופר על מיתקנים נוספים להעברת תחליפי חלב מהמערבל (בגראוויטאציה) ועוד.

חימשק. המטפל בעגלות צריך לקבל הכשרה מתאימה למתן זריקות, צריבת קרניים, הסרת פטמות נוספות וכו'.

תאורה טובה, ארון תרופות מסודר, זיהוי, סימון ושילוט הם הכרחיים.

העובד. אולי יותר מבכל מקום אחר חשוב כאן עובד קבוע, אחראי, מסור, נקי ובעל תכונות "אמהיות", שיוכל לעמוד בעומס העבודה המוטל עליו.

כולם הדגישו נקודה זו החשיבות, והיו גם שאמרו שללא איש מתאים או אנשים מתאימים אל יקיימו ענף הבקר!

השתתפו בדיון: יוחנן האוזמן (התאחדות מגדלי בקר); ברזלי (לשכת בית-שאן); שלמה (רגבה); הילל (שפיים); אמנון (חב' פראמיון); קרול (שער העמקים); שלמה דורי (יפעת); פראנטו (גבעת חיים מ'); אלעד (מרחביה); אלי סמסון (לשכת בית-שאן); זאב (שריד); זאב (עין המפרץ); חיים שור (שרות הדרכה ומק' צוע).

נרשם ע"י

אלי סמסון

לשכת הדרכה בית-שאן

שחת. סולם לשחת כפי שמקובל בצאן, אינו מומלץ בגלל תנוחת הראש הבלתי מתאימה לאכילת מזון מוצק ובגלל הפחת בשחת. רצוי שיהיה במתבן מדור, בו מאוחסנת השחת המשוחררת ביותר המוקצבת ליונקים.

הגמעה בתחליפי החלב

הפיזיולוגיה של הגיל הרך מחייבת יניקה חלב, אף כי זה גורם להשקעת זמן ועבודה נוספים. המכשירים המיוצרים בחו"ל הם יקרים ומכוונים ליניקה חפשית ל"בשר לבן". ביפעת הותקן קומביין להגמעת יונקים. למערבל של 180 ליטר, הוכנס גוף חימום ושני טרמוסטאטים (למניעת הגמעת חלב חם או קר מדי). משאבה מעבירה את החלב דרך מערכת צינורות שקופים העוברת מעל תאי העגלות וצינור גומי דק מאפשר מילוי הדליים ליונקים המצויים בכל תא. בעתיד הקרוב חושבים להתקין מערכת של פטמות גומי מחוברות אל הדליים בצינור פלסטי דק ודרכן תינקנה העגלות.

בארץ ובארצות אחרות מקובלות שיטות יניקה אחרות: דלי עם פיטמה, בקבוקים עם פיטמה ממולאים במחלבה מרכזית, קפטריה ועוד. כל השיטות האלה מחייבות ניקוי וחיטוי יסודיים, ודרושה הספקת מים חמים בכמות מספקת. בדיון נמסר על הגמעה קולקטיבית של 12-8 עגלות בקבוצה אחת בשוקת משותפת והושגו

משלוח ראשון של עגלות הרות ליוון

בינואר 1967 יצא מש"לוח ראשון של 20 עגלות הרות מובחרות ליוון.

בחמונה — העגלות הן ישראליות, בנוף יווני, מיד לאחר הגיען למשק חקלאי.